

Дії податківців щодо визнання угод недійсними неправомірні

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

ЛИСТ від 16.09.2011 р. № 7319

Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва розглянув Ваш лист від 22.08.2011 щодо проведення перевірок органами державної податкової служби, а також визнання ними господарських договорів нікчемними, та, в межах компетенції, повідомляє.

Правові положення проведення перевірок органами державної податкової служби містить глава 8 Податкового кодексу України.

У відповідності до пункту 75.1 статті 75 Податкового кодексу України органи державної податкової служби мають право проводити камеральні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки.

Згідно із пунктом 81.1 статті 81 Податкового кодексу України посадові особи органу державної податкової служби мають право приступити до проведення документальної виїзної перевірки, фактичної перевірки за наявності підстав для їх проведення, визначених цим Кодексом, та за умови пред'явлення або надіслання у випадках, визначених цим Кодексом, таких документів:

направлення на проведення такої перевірки, в якому зазначаються дата видачі, найменування органу державної податкової служби, реквізити наказу про проведення відповідної перевірки, найменування та реквізити суб'єкта (об'єкта), перевірка якого проводиться (прізвище, ім'я, по батькові

фізичної особи – платника податку, який перевіряється), мета, вид (планова або позапланова), підстави, дата початку та тривалість перевірки, посада та прізвище посадової (службової) особи, яка проводитиме перевірку. Направлення на перевірку у такому випадку є дійсним за наявності підпису керівника органу державної податкової служби або його заступника, що скріплений печаткою органу державної податкової служби;

копії наказу про проведення перевірки;

службового посвідчення осіб, які зазначені в направленні на проведення перевірки.

Непред'явлення або ненадіслання у випадках, визначених цим Кодексом, платнику податків (його посадовим (службовим) особам або особам, які фактично проводять розрахункові операції) цих документів або пред'явлення зазначених документів, що оформлені з порушенням вимог, встановлених цим пунктом, є підставою для недопущення посадових (службових) осіб органу державної податкової служби до проведення документальної виїзної або фактичної перевірки.

Щодо правомірності органів державної податкової служби визнавати угоди нікчемними зазначимо, що згідно з абзацом 1 частини 2 статті 215 Цивільного кодексу України, недійсним є лише правочин, якщо його недійсність встановлена законом (нікчемний правочин).

Особливу увагу слід звернути на припис акта цивільного законодавства України, викладений в частині 1 статті 204 Цивільного кодексу України, згідно з яким правочин є правомірним, якщо його недійсність прямо не встановлена законом або якщо він не визнаний судом недійсним (презумпція правомірності).

Головною підставою вважати правочин нікчемним являється його недійсність, встановлена законом, а не актами податкової

перевірки. Вказані ж в актах податкових органів недоліки, допущені суб'єктами господарювання при укладенні та виконанні договорів, не є підставою для визнання правочинів нікчемними, оскільки чинне законодавство не встановлює таких підстав нікчемності правочину.

Виходячи із положень статті 10 Закону України “Про державну податкову службу в Україні” державні податкові інспекції в районах, містах без районного поділу, районах у містах, міжрайонні та об'єднані спеціалізовані державні податкові інспекції наділені повноваженнями подавати до судів позови до підприємств, установ, організацій та громадян про визнання угод недійсними і стягнення в доход держави коштів, одержаних ними за такими угодами, а в інших випадках – коштів, одержаних без установлених законом підстав, а також про стягнення заборгованості перед бюджетом і державними цільовими фондами за рахунок їх майна.

Слід зазначити, що відповідно до пункту 56.1 статті 56 Податкового кодексу України рішення, прийняті контролюючим органом, можуть бути оскаржені в адміністративному або судовому порядку.

Заступник Голови О. Т. Сохар